

Богацька Ю. В., Онищенко М. В., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Устинова І. П., к.ю.н.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ

Центральною ланкою фінансової системи держави виступає бюджетна система, що складається із державного та місцевих бюджетів. Бюджетна система є предметом дослідження багатьох вчених-юристів та економістів. Зокрема, Пасічник Ю. В. трактує поняття бюджетної системи як складової фінансової системи, яка включає сукупність бюджетів усіх рівнів, має управлінську структуру і функціонує згідно з юридичними і фінансовими нормами, або ж як елемент фінансової системи, що структурно складається із доходів і видатків відповідних рівнів адміністративно-територіального устрою та зв'язків із зовнішнім і внутрішнім середовищем. Золотогоров В. Г. «...заснована на економічних відносинах і нормах законодавства сукупність бюджетів (республіканських, місцевих), які входять до неї самостійними частинами» [5].

Стаття 2 Бюджетного кодексу України визначає, що таке бюджетна система України [2]. Згідно зі ст. 95 Конституції України бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами [1].

Кожна держава має власну бюджетну систему та встановлює принципи її побудови. Відповідно до цього бюджетний устрій України – це визначена правовими нормами система бюджетів України, розмежування доходів і видатків між ними, повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері бюджету.

Основними напрямками реформування бюджетного законодавства вважаємо такі. По-перше, це орієнтація реформи на те, щоб законодавство у бюджетній сфері повною мірою та реально базувалося на бюджетних принципах. Аналізуючи бюджетні принципи сучасності, потрібно зазначити, що відповідно до ст. 7 Бюджетного кодексу України бюджетна система ґрунтується на таких принципах: єдності, збалансованості, самостійності, повноти, обґрунтованості, ефективності та результативності, субсидіарності, цільового використання бюджетних коштів, справедливості і неупередженості, публічності та прозорості. Усі ці принципи можна лише підтримати, вони відповідають сучасним прогресивним світовим тенденціям. Але основна проблема полягає у тому, що в українському

бюджетному законодавстві відсутні механізми втілення та багатьох із них, саме це і необхідно виправити [2].

Другим напрямом реформування бюджетного законодавства України є застосування прогресивних та демократичних європейських механізмів при розподілі та використанні бюджетних коштів, а також створення ефективної, нерепресивної, некорупційної, справедливої та неупередженої системи контролю за цими процесами. На нашу думку, поштовхом до цього має бути затверджений 18 червня поточного року План заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування й територіальної організації влади в Україні. На основі даного плану Міністерство фінансів розробило низку концептуальних пропозицій щодо внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України стосовно децентралізації фінансів, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування, а саме [7]: 1) автономність місцевих бюджетів гарантована Конституцією України, тобто самостійне формування місцевих бюджетів, а не за принципом «згори вниз» чи «знизу вгору»; 2) незалежне формування та затвердження місцевих бюджетів; 3) започаткування переходу від триступеневої до двоступеневої бюджетної моделі; 4) закріплення за кожною ланкою самоврядування стабільної дохідної бази для реалізації їх функцій та стимулювання податкоспроможних громад; 5) вільне (в рамках, визначених Податковим кодексом України) регулювання органами місцевого самоврядування ставок місцевих податків і зборів; 6) скасування механізму вилучення коштів до державного бюджету; 7) можливість переходу на банківське обслуговування розпорядників коштів місцевих бюджетів.

І, нарешті, третій напрям – це вдосконалювати законодавство, що регулює бюджетні відносини, текстуально: досягти однозначності та зрозумілості термінології, уникнути термінологічних колізій та суперечностей у різних нормативно-правових актах, досягти однозначності визначення термінів та їх однакового застосування як у бюджетному законодавстві, так і в інших нормативно-правових актах, які тією чи іншою мірою регулюють бюджетні відносини.

Отже, реформування – це важкий та довготривалий процес, який потребує інтересу з боку державної влади та залучення кваліфікованих спеціалістів, і лише тоді спільними зусиллями питання фінансової нестабільності бюджетної системи буде подолане і стане основою для подальшого розвитку демократичної держави.

Література

1. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 р. // Голос України. – 2014. – № 233-VII.

2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – Ст. 572.
3. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник / Л. К. Воронова. – К.: Прецедент: Моя книга, 2006. – 448 с.
4. Орлюк О. П. Фінансове право: Навч. посібник / О. П. Орлюк. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 528 с.
5. Федосов В. М. Бюджетна система: навч. посіб. / за ред. Федосова В. М., Юрія С. І. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 871 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1566021246061/ekonomika/ponyattya_struktura_byudzhetnoyi_sistemi_ukrayini
6. Фінансові системи зарубіжних країн: опорний конспект [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bookbrains.com/book_125_chapter_13_2.4._Bjudzhetni_sistemi_u_zarubizhnikh_kraïnakh.html
7. Мінфін працює над створенням нової моделі побудови фінансового забезпечення місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247437085

УДК 343.341: 347.822.4 (043.2)

Вєлікян Л. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ ВІД НЕЗАКОННОГО ВТРУЧАННЯ

Питаннями діяльності міжнародного повітряного транспорту займаються багато міжнародних організацій, головною серед яких є Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) – спеціалізована установа ООН. Для захисту міжнародної цивільної авіації від актів незаконного втручання ІКАО розробила правові документи, спрямовані проти незаконного захоплення і викрадення повітряних суден [4, с.261]. Одним із таких документів є Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, підписана 23 вересня 1971 р. в Монреалі [1].

Зазначена Конвенція призначена для запобігання та попередження актів саботажу і насильства, спрямованих проти будь-якого конкретного повітряного судна. В Монреальській Конвенції 1971 р. значно розширено перелік ознак, що визначають ті чи інші дії в якості актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. В ній зазначено, що будь-яка особа вчиняє злочин, якщо вона незаконно і навмисно здійснює акт насильства